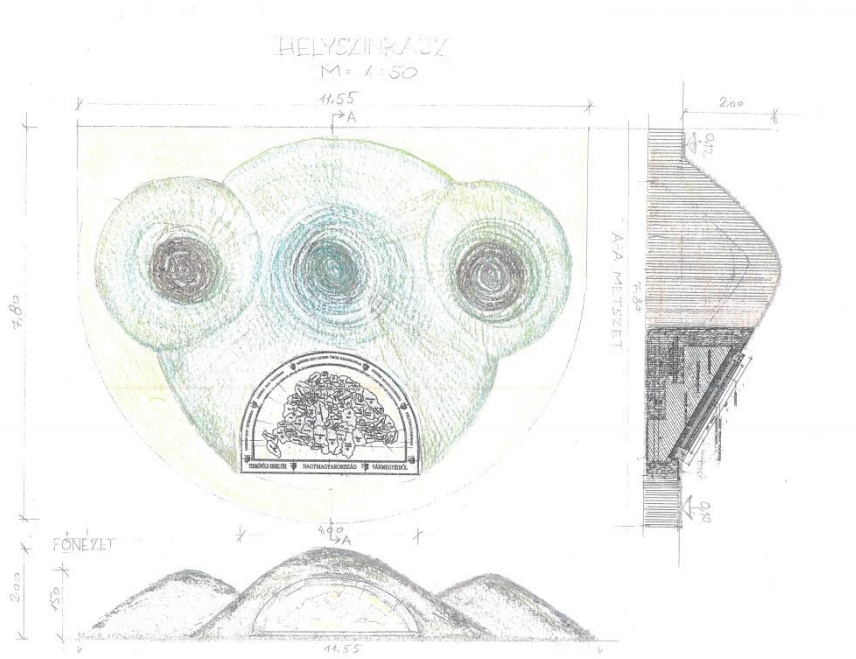

SZAKVÉLEMÉNY

az egri Pyrker téren

Földereklyét tartalmazó Hármashalom és Kettőskereszt

elhelyezésének lehetőségéről

Készítette:
Andaházy Loránd
okl. táj- és kertépítész mérnök
K-13-0743

Piliscsaba, 2014. július 5.

Előzmények

Felkérést kaptam a Történelmi Vitézi Rendtől annak megvizsgálására, hogy milyen módon lenne célszerű az egi Pyrker téren elhelyezendő Erekyés Országzászló környezetében a 64 vármegyéből származó Anyaföld méltó elhelyezését biztosító Hármashalom és Kettőskereszt, mint kegyeleti hely megvalósítása. Megbízóim eredeti szándéka az lett volna, hogy a Hármashalom az Országzászló előtti téren kialakítandó ágyásban jelenjen meg. Mivel ezt a park tervezője elvetette, alternatív lehetőségként az Országzászló mögötti, az emlékmű és a buszpályaudvar közötti területet javasolták.

Jelenlegi állapot

A Pyrker téri parkban, az elbontott szovjet emlékműnek helyet adó dombot lefaragták, az Országzászló talapzatát felépítették, körülötte a térburkolat és a lépcső alépitményét elkészítették, a sétautak és a szegélyezett ágyás épülőfélben van.

2014. júniusában betekintést nyertem a tervekbe, majd július 1-én a helyszínt megbízóimmal együtt bejártam. A Hármashalom számára általuk megjelölt két területet a következők miatt nem találtam megfelelőnek.

Az Országzászló előtti szegélyezett ágyás megfelelő méretű helyet biztosítana a tervezett Hármashalom számára, magasságánál fogva (kb. 1,50 m + a Kettőskereszt) pedig csak az Országzászló talapzatába takarna bele. Ennek ellenére az a véleményem, hogy háttérbe szorítaná az Országzászlót, csökkentve annak jelentőségét, megtörve a rávezetés nagyvonalúságát.

A Hármashalom Országzászló mögötti területen történő elhelyezése esetén pedig az ellenkező lenne a helyzet, az Országzászló nyomná el a Hármashalmot.

Véleményem szerint a két alkotás fontossága és jelentősége hasonló, ezért azok „soros elhelyezése” kerülendő, mert az alá-fölrendeltségi viszonyt fejez ki. A két alkotás szellemisége és mondanivalója szorosan összefügg, jellegük azonban eltér egymástól, ezért a közvetlen egymás mellé építés zavaró lehetne.

Álláspontom szerint a legjobb elhelyezési mód az lenne, ha egy kétközpontú teret illetve parkot lehetne létrehozni két egyformán hangsúlyos alkotás mellérendeltségi viszonyban történő elhelyezésével. Ez történhetett volna úgy, hogy a park egyik oldalán az Országzászló, a másikon a Hármashalom kap helyet egymással szemben, a közöttük elterülő központi térről nézve egyforma jelentőségű alkotások lennének. A helyszín megtekintésekor azonban láttam, hogy a park fő megközelítési iránya a Törvényház utca és a Trinitárius utca kereszteződése út felől érkező sétány, azt az utat meg kellett hagyni. A mási lehetőség ennek a sétaútnak az „Y” formájú elágaztatása lehetett volna, ahol mindkét ág egy-egy központi elemhez érkezik, amelyek jelentősége azonos, helyzetük mellérendelt. Esetleg a sétaútra merőlegesen

lehetett volna kialakítani azt a központi teret, amelynek egyik végében az Országzászló, másik végében a Hármashalom áll egymással szemben, egymás jelentőségét erősítve.

Tekintettel arra, hogy a park tervét elfogadták, a kivitelezés előrehaladott állapotban van és augusztus 20-án várhatóan átadásra kerül, a fenti elhelyezések lehetősége már nem adott, célszerűbb más megoldásokat keresni.

Elhelyezési javaslat

A Hármashalomnak a park egyéb pontján történő elhelyezése esetén annak jelentősége degradálódna, a két alkotás mellérendeltségi viszonya nem lenne megvalósítható. Ezért vizsgáltuk meg a kissé tágabb környezetet, aminek során úgy gondoltuk, hogy méltó helye lehetne a Hármashalomnak a Pyrker térnek a Székesegyház oldalsó bejárata melletti parkrészen, az érseki rezidencia és a buszpályaudvarhoz vezető, széles gyalogút közötti területen. Így önállóan elhelyezve a Hármashalom is kiemelt jelentőségű alkotásként jelenne meg.

Hármashalom javasolt helye

Ehhez azonban szükséges lenne a méreteinek legalább duplájára növelése, azaz 1,50 m magasság helyett minimum 3,0 m magasság. Ehhez az emlékmű tervezőjének az egyetértése és hozzájárulása is szükséges. Kérdés, hogy a Magyarország térképét ábrázoló gránittábla mérete az eredeti maradjon, vagy az is arányosan meg legyen növelve.

A Hármashalom elhelyezése úgy kellene történjen, hogy az azzal szemben megálló ember balra tekintve az Országzászlót is láthassa. Ehhez egy bokorfa kivágása szükséges.

Kivágandó bokorfa és építendő lépcső helye

A Hármashalom elhelyezése történhet a Székesegyház hossz tengelyével párhuzamosan – vagyis aki háttal áll a Székesegyház oldalsó bejáratának, az szemben áll a Hármashalommal - vagy $30-45^\circ$ szögben elfordítva úgy, hogy az Országzászlótól is jó rálátás nyíljon a Nagy-Magyarországot ábrázoló gránittáblára. A Pyrker téri park ezen részén szükséges lenne egy sétautat létesíteni, amely egyrészt a gránittáblához vezet, esetleg ott kiteresedik, másrészt közvetlen kapcsolatot biztosít az Országzászlóval és a park ahhoz tartozó részével.

Javasolt sétaut a közvetlen kapcsolat megteremtéséhez

Ez szükségessé teszi egy lépcső építését, amely a támfallal áthidalt szintkülönbséget átjárhatóvá teszi. A lépcső és a sétaut szélessége kb. 2,50 m legyen!

Meggyőződésem szerint a fenti kialakítással a Háromshalom is méltó helyet és megfelelő hangsúlyt kapna, továbbá a két alkotás egymással való kapcsolata is kifejeződne. A Kettőskereszt a Magyar Királyság és Magyarország keresztény szellemiségének jelképe, a Székesegyház közelsége pedig tovább erősíti ennek hatását.

Tudomásomra jutott, hogy a Pyrker téren a későbbiekben magyar történelmi személyiségek szobrát állítanak ki. A helyszíni bejárás résztvevői körében az fogalmazódott meg, hogy a szobrokat a Pyrker térnek a Háromshalom és Kettőskereszt által uralt részén, körben lehetne elhelyezni. A gránittáblán megjelenik a Nagy-Magyarország térkép, a Háromshalom tartalmazni fogja a 64 vármegyéből kapott Földet, a szobrot kapó magyarok pedig feltehetőleg Nagy-Magyarország teljes területéről származó, ott tevékenykedő személyek lesznek.

Andaházy Loránd
okl. táj és kertépítész mérnök
K-13-0743
2081 Piliscsaba, Erkel Ferenc utca 13.
lorand@andahazy.hu